

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **EKOKRATO, s. r. o., v konkursu** (dříve BAUFELD – ekologické služby, s. r. o.), IČ: 496 81 036, se sídlem Dělnická 775/30, Praha 7, zast. JUDr. Věslavem Nemethem, advokátem, se sídlem Senovážné náměstí 5, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2014, č. j. 5 A 191/2010 – 40,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **se zastavuje**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 11. 2014, č. j. 5 A 191/2010 – 40, zamítl žalobu, jíž žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2010, č. j. 1265/560/10 40178/ENV/10, sp. zn. IPPC/18/2010, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Brno, ze dne 6. 4. 2010. Posledně uvedeným rozhodnutím byla žalobci podle § 37 odst. 2 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci) uložena pokuta ve výši 1 000 000 Kč za to, že v období od 1. 6. 2008 do 21. 9. 2009 provozoval zařízení kategorie 5. 1. dle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci – „*Zařízení na odstraňování nebo využívání nebezpečného odpadu a zařízení k nakládání s odpadními oleji, vždy o kapacitě větší než 10 t denně*“, bez platného integrovaného povolení. Městský soud dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, která byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena dne 6. 1. 2015. Stěžovatel zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti, jelikož je od 10. 7. 2013 v úpadku a nedisponuje tak majetkem k úhradě soudního poplatku. Na majetek stěžovatele byl prohlášen konkurs.

[3] Nejvyšší správní soud toto tvrzení stěžovatele ověřil v obchodním rejstříku, ze kterého zjistil, že insolvenční řízení bylo zahájeno na základě vyhlášky Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2013, č. j. MSPH 79 INS 14731/2013-A-2. Účinky zahájení insolvenčního řízení nastaly dne 24. 5. 2013 v 11:05 hod. Na základě usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 7. 2013, č. j. MSPH 79 INS 14731/2013-A-11 bylo rozhodnuto o zjištění úpadku a o prohlášení konkursu na majetek dlužníka (stěžovatele). Účinky tohoto rozhodnutí nastaly dne 10. 7. 2013 v 10:04 hodin a rozhodnutí nabylo právní moci dne 31. 7. 2014. Účinky rozhodnutí o úpadku stěžovatele stále trvají.

[4] Skutečnost, že probíhá konkurs na majetek stěžovatele, jakožto jedna z forem řešení úpadku uvedených v § 4 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, má vliv na rozhodování Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

[5] Podle § 32 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *řízení je zahájeno dnem, kdy návrh došel soudu; týká-li se návrh věcí uvedených v § 4 odst. 1, nazývá se návrh žalobou.*

[6] Podle § 47 písm. c) s. ř. s., *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

[7] Podle § 140a odst. 1 insolvenčního zákona, *účinky rozhodnutí o úpadku nastávají okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku. Rozhodnutím o úpadku se přerušují soudní a rozhodčí řízení o pohledávkách a jiných právech týkajících se majetkové podstaty, které mají být v insolvenčním řízení uplatněny přihláškou, nebo na které se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášené, anebo o pohledávkách, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170). Není-li dále stanoveno jinak, v těchto řízeních nelze pokračovat po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku.*

[8] Podle odst. 4 téhož ustanovení, *jakmile se soud nebo jiný orgán příslušný k projednání a rozhodnutí věci dozví o přerušení řízení podle odstavce 1, vyrozumí o tom účastníky řízení; současně je poučí, že v řízení nelze pokračovat po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku. Rozhodnutí již vydaná se v době, kdy je řízení přerušeno, nedoručují, ledaže se týkají i jiných pohledávek; bylo-li řízení přerušeno po doručení rozhodnutí, avšak ještě předtím, než rozhodnutí nabylo právní moci, nenabývá rozhodnutí v rozsahu, v němž bylo řízení přerušeno, právní moci. Jestliže se v řízení pokračuje, rozhodnutí se doručuje znovu.*

[9] Podle § 140c insolvenčního zákona, *v době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nelze zahájit soudní a rozhodčí řízení o pohledávkách a jiných právech týkajících se majetkové podstaty, které mají být v insolvenčním řízení uplatněny přihláškou, nebo na které se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášené, nejde-li o incidenční spory, ani řízení o pohledávkách, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170).*

[10] Podle § 141a insolvenčního zákona, *po právní moci rozhodnutí o úpadku zastaví soud nebo jiný k tomu příslušný orgán řízení o pohledávkách nebo jiných právech, která byla zahájena v rozporu s omezeními podle § 109 odst. 1 písm. a) a podle § 140c.*

[11] Podle § 170 písm. d) insolvenčního zákona, *v insolvenčním řízení se neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku, není-li dále stanoveno jinak, mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka, s výjimkou penále za nezaplacení daní, poplatků, a jiných obdobných peněžitých plnění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného za veřejné zdravotní pojištění, pokud povinnost zaplatit toto penále vznikla před rozhodnutím o úpadku.*

[12] Pokuta, kterou žalovaný uložil stěžovateli, představuje mimosmluvní sankci postihující majetek stěžovatele ve smyslu § 170 písm. d) insolvenčního zákona, která se neuspokojuje žádným způsobů řešení úpadku, tj. neuspokojuje se ani v konkursu. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 2. 2010, č. j. 22 Ca 234/2009 - 39, č. 2134/2010 Sb. NSS, v němž se uvádí: „*Je-li předmětem řízení před správním soudem přezkum rozhodnutí správního orgánu, které se týká mimosmluvních sankcí (pokuty uložené za správní delikt) uvedených v § 170 odst. 1 písm. d) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona, jež nelze uspokojit žádným ze způsobů řešení úpadku (tj. ani konkursem), a jež se tedy nemohou dotýkat majetkové podstaty úpadce, nestává se insolvenční správce v již zahájeném řízení před správním soudem jeho účastníkem místo úpadce a § 264 odst. 1 citovaného zákona se nepoužije.*“ Rovněž komentářová literatura k insolvenčnímu zákonu výslovně uvádí, že pokuty za správní delikty jsou mimosmluvní sankcí vyloučenou z uspokojení podle § 170 písm. d) insolvenčního zákona: „*V oblasti mimosmluvních sankcí jako nároků vyloučených z uspokojení v průběhu insolvenčního řízení i nadále platí, že se jedná zejména o pokuty ukládané správními úřady, o správní sankce ukládané opět správními orgány podle zvláštních zákonů a též o peněžité tresty ukládané soudy podle trestního zákona. Insolvenční zákon však pro určitý druh veřejnoprávních sankcí stanoví výjimku, která se týká penále vzniklého před rozhodnutím o úpadku, které se váže k daním, poplatkům, clům, pojistnému na sociální zabezpečení, příspěvkům na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistnému na veřejné zdravotní pojištění.* (Hásová, J. a kol.: Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 605).

[13] Řízení u Nejvyššího správního soudu v této věci bylo podle § 32 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona, zahájeno dnem doručení kasační stížnosti zdejšímu soudu, tj. dnem 6. 1. 2015. Zároveň však podle § 140c insolvenčního zákona platí, že v době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nelze zahájit soudní řízení o pohledávkách, které se v insolvenčním řízení neuspokojují. Nejvyšší správní soud proto zvažoval, zda není na místě věc vyřídit pouze přípisem, čemuž by nasvědčovala formulace z naposledy uvedeného ustanovení insolvenčního zákona vyplývá, že řízení v dané věci nelze zahájit. Ustanovení § 140c insolvenčního zákona však nelze vykládat tak, že jakožto *lex specialis* vylučuje zahájení řízení, spojované procesními předpisy s určitou právní skutečností, jako v případě § 32 s. ř. s. s podáním návrhu (zde kasační stížnosti). Insolvenční zákon totiž sám předpokládá, že i takto „zapovězená“ řízení mohou být i po účinnosti rozhodnutí o zjištění úpadku zahájena a pro tento případ § 141a insolvenčního zákona ukládá povinnost tato řízení po právní moci rozhodnutí o úpadku zastavit. S přihlédnutím k výše uvedenému tak má Nejvyšší správní soud za to, že v posuzované věci je na místě vycházet z toho, že řízení o kasační stížnosti bylo v posuzované věci ve smyslu § 32 s. ř. s. zahájeno v den, kdy kasační stížnost byla doručena Nejvyššímu správnímu soudu a je tudíž na místě řízení o

kasační stížnosti zastavit podle § 141a insolvenčního zákona, platného a účinného od 1. 1. 2014, neboť bylo zahájeno v době, kdy účinek rozhodnutí o úpadku stěžovatele stále trvají, tj. v rozporu s omezením vyplývajícím z § 140c insolvenčního zákona.

[14] Nejvyšší správní soud dále považuje za vhodné uvést, že městský soud pochybil, když ve věci rozsudkem ze dne 26. 11. 2014 rozhodl, neboť podle § 140a insolvenčního zákona bylo řízení před městským soudem rozhodnutím o úpadku stěžovatele s účinností od 10. 7. 2013 přerušeno. Městský soud tudíž měl podle § 140a odst. 4 insolvenčního zákona účastníky řízení o přerušení řízení pouze vyrozumět a současně je poučit, že v řízení nelze pokračovat po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku. Z tohoto ustanovení dále vyplývá, že rozhodnutí již vydané v době, kdy je řízení přerušeno se nedoručuje a pokud bylo doručeno, nenabývá právní moci v rozsahu, v němž bylo řízení přerušeno. Jestliže se v řízení pokračuje, rozhodnutí se doručuje znovu. Zde lze ocitovat i z judikatury civilních soudů, která se ovšem vztahuje k dřívějšímu zákonu č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, který neobsahoval úpravu uvedenou nyní v § 141a insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2014, nýbrž pouze stanovil, že řízení ve vymezeném okruhu věcí se přerušuje. Podle Nejvyššího soudu „[p]okračoval-li soud v řízení a vydal-li rozhodnutí v době, v níž bylo řízení prohlášením konkursu přerušeno, je řízení předcházející vydání rozhodnutí postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Jestliže však účinky přerušení trvají (nevznesla-li k tomu oprávněná osoba návrh na pokračování v řízení tam, kde zákon dovoluje v řízení pokračovat), nemůže po dobu trvání konkursu v řízení pokračovat ani soud vyššího stupně (odvolací nebo dovolací soud), tím, že by na základě opravného prostředku rozhodnutí, které je uvedenou vadou postiženo, zrušil.“ (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2001, sp. zn. 32 Cdo 2584/98, Rc 74/2001)

[15] Kasační stížností napadený rozsudek městského soudu tedy neměl být vzhledem k tomu, že účinky rozhodnutí o úpadku stěžovatele stále trvají, vůbec vydán a neměl být účastníkům řízení doručen. Na městském soudu proto bude, aby po odpadnutí překážky řízení spočívající v probíhajícím konkursu pokračoval v řízení a svůj rozsudek stěžovateli znovu doručil, nedojde-li v důsledku konkursu k jeho zrušení a zániku. Tímto postupem zároveň nebude stěžovatel dotčen na svém právu podat proti předmětnému rozsudku městského soudu opravný prostředek (kasační stížnost).

[16] Nejvyšší správní soud tedy řízení o kasační stížnosti zastavil podle § 141a insolvenčního zákona ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. Za této procesní situace již Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti, neboť by to bylo nadbytečné.

[17] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Jelikož bylo řízení zastaveno, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu